

PORANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 7270.

Lwów, piątek, 12 grudnia 1924.

Rok XV.

Minister Miklaszewski przecież ustąpi.

Dyskusja nad mową tronową w Izbie Gmin. — Austria wprowadza nową walutę. — Nota mocarstw do Chin. — Prawica odgraża się obaleniem min. Skrzyńskiego. — Nowa rola Joffego.

Nowy Reichstag.

Lwów, 10. grudnia.

Nowy Reichstag liczyć będzie 493 posłów — o 20 więcej, niż poprzedni, gdyż wedle ordynacji Rzeszy, liczba posłów zależna jest od liczebnego udziału głosujących. Tym razem zaś oddano o 1.700.000 głosów więcej niż przy poprzednich wyborach. Wyborcy sprawili prawdziwą niespodziankę. Wiele mówiono i pisano o ich znudzeniu i o wynikłej stąd apatii — w rzeczywistości zaś masy tłumnie pomaszęrowały do urny wyborczej i zamiast przewidywanych 50, dostarczyły 32 proc. ogólnej liczby uprawnionych do głosowania.

Porównując wynik głosowania w d. 8. grudnia z wynikami uzyskanymi d. 4. maja br., otrzymano następujący obraz: Socjaliści demokraci zyskali 31 mandatów (100:131), centrum 4 (65:99), demokraci 4 (28:32), niemiecka partja ludowa 7 (44:51), bawarska partja ludowa 3 (16:19), Związek gospodarczy 2 (15:17), inne drobne partje 10 (2:12). Natomiast utracili: Niemiecy nacjonalisci 3 mandaty (106:103), narodowi socjaliści z pod znaku Hitlera 20 (34:14), komuniści 17 (62:47). W obrazie tym nie brak rysów pocieszających zarówno ze stanowiska interesów Niemiec, jak ze względu na horoskopy pokojowe. Uszczuplenie liczby mandatów piastowanych przez przedstawicieli skrajnych kierunków, z jednej strony przez szernierzy szowinizmu (niem. nacjonalisci, Hitlerowcy), z drugiej przez czarną mafję komunistyczną, zdaje się wskazywać, że tendencje wywrotowe tracą w Niemczech grunt pod nogami bez względu na to, z jakiego pochodzą źródła i ku jakim nowym formom ustroju zdążają. Patrząc środka wysunęły się dzięki wynikom głosowania na czoło. Dano tem dowód, że ogół niemiecki ma już dosyć ciągłych eksperymentów, jakich na nim dokonywano, popychając go to w prawo, to w lewo, byle tylko utrzymać zamęt. Wynik najnowszych wyborów zdaje się wskazy-

wać o niejakiem otrzeźwieniu mas i pragnieniu uspokojenia, jakoteż o zrozumieniu, że nie może go przynieść ani przewrót monarchiczny, ani rozpaczliwa acieczka pod skrzydła ustroju komunistycznego.

Z drugiej jednak strony ociężałość niemiecka nie dozwoliła tym zawiązkom oprzytomnienia rozwiązać się należycie.

Z wyborów bowiem nie wyszła stanowcza większość. Zsumowawszy mandaty partji republikańskich, obaczyniy, iż reprezentują one 232 głosów, gdy do utworzenia większości potrzeba ich co najmniej 247. Pogrom więc narodowców i komunistów nie daje rządowi zwycięstwa.

Marx, o ile zechce utrzymać się przy władzy, ma wobec tego kilka alternatyw do wyboru. Albo zechce wydać swe losy na łup ślepego trafu, t. z. pozwolić się w dalszym ciągu kleceniem przy każdej sprawie większości „ad hoc”, albo też zmuszony będzie do podjęcia prób o

stworzenie koalicji. W tym drugim wypadku otworzą się przed nim dwie możliwości: albo tż. wiekja koalicja, łącząca w jeden obóz socjalistów, demokratów, centrum i niemieckie stronnictwo ludowe — towarzystwo więc bardzo niedobrane, albo też blok stronnictw niemieckich, złożony z centrum, niemieckiego stronnictwa ludowego i nacjonalistów, pozostawiający zatem tak silną partję socjalistyczną poza swym obrębem.

W jednym i drugim wypadku koalicja byłaby możliwa tylko przy znacznych, wzajemnych ustępowaniach stronnictw — przy ustępstwach bliskich nieraz abnegacji. Czy na to zdołają się partje niemieckie? Czy pochylią czoła przed nakazem interesów państwa? Czy pójdą dalej po drodze, jaką wskazał wynik wyborów? Oto pytania, na które stronnictwa niemieckie winny dać jak najrychlej i jak najjaśniejszą odpowiedź.

Konferencja rzeczoznawców w Helsingforsie.

Weźmie w niej udział także i Polska.

Helsingfors, 10. grudnia. (Tel. G. P.). Dnia 9. bm. otwarto tu konferencję rzeczoznawców w celu przygotowania wniosku w sprawie konwencji, mającej się zawrzeć pomiędzy Finlandją, Estonją, Łotwą i Polską o arbitrażu i postępowaniu rozjemczem. Minister spr. zagr. Finlandji Prokop podniósł przy otwarciu

konferencji pokojowość polityki państw, uczestniczących w konferencji i dążenie do utrzymania istniejącego porządku prawnego, oraz popierania rozwoju ekonomicznego wschodniej Europy. Przewodniczącym wybrano prof. Ehricha. Polskę reprezentuje na konferencji p. Babiński, a Estonję Hellat.

Izba deputowanych żywi zaufanie do polityki Herriota.

Paryż, 10. grudnia. (Tel. G. P.). Po wczorajszej dyskusji nad interpelacjami złożono w Izbie cztery propozycje w sprawie porządku dziennego. Herriot przyjął jedną z nich, stawiając zarazem kwestję zaufania. Izba przyjęła porządek dzienny 310 głosami przeciw 99. Odpowiada on, że Izba pragnąc usilnie

kontynuować politykę republikańską i socjalną, zdecydowana jest nie narażać jej na szwank przez stosowanie systematycznych gwałtów i mając zaufanie do rządu, odrzuca wszelkie dodatkowe wnioski, oraz przechodzi do porządku dziennego nad oświadczeniem premiera.

Odpowiedź min. Miklaszewskiego na zarzuty młodzieży lwowskiej.

Warszawa, 10. grudnia. (Tel. G. P.). Z powodu listu lwowskiej młodzieży akademickiej, podpisanego przez pp. Ostachowicza i Röhra, który to list wytoczył ciężkie zarzuty przeciw min. Miklaszewskiemu, — Pol. Ag. Tel. ogłosiła komunikat polemizujący z podniesionymi zarzutami. Komunikat ten stwierdza, że zarzuty czynione min. Miklaszewskiemu mają się z prawdą.

PERSONALJA.

(Telefonem od naszego koresp.).

Warszawa, 10. grudnia. (Z). Dotychczasowy naczelnik Wydziału prezydjalnego w Min. Pracy i O. S. p. Szuster odchodzi do urzędu emigracyjnego. Natomiast radca min. Prez. rady min. p. Dzieciolowski zostaje przeniesiony do min. reform rolnych.

AWANSE OFICERSKIE.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10. grudnia. (Z) W dniu dzisiejszym Prez. Rzplci podpisał dekret w sprawie awansu szeregu oficerów. Między innymi imianowani zostali na generałów dywizji gen. brygady Minkiewicz, Rybak, Tänz, Thulie, na gen. brygady pułk. Zajac, Zymirski, Składkowski, Trojanowski, Tokarzewski, Fabrycy, Marjański, Kubin oraz Hempel.

PENSJA DLA KAWALERÓW WIRTUTI MILITARI.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10. grudnia. (Z) Korespondent Wasz dowiadyuje się, że wypłata pensji cywilnym kawalerom Krzyży Wirtuti Militari nastąpi w czasie od 15 bm. do końca stycznia 1925. Będzie to pensja za r. 1923, która wypłacana zostanie jednorazowo w wysokości 300 zł.

ŚWIĘTO PUŁKOWE 1. P. SZWOLEŻERÓW.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10. grudnia. (Z) W dniu dzisiejszym 1. pułk szwoleżerów im. Piłsudskiego obchodził uroczyste święto pułkowe. O godz. 11. odbyło się uroczyste nabożeństwo. Na nabożeństwie obecni byli Prezydent Rzplci, generałicja z gen. Komarzewskim na czele oraz szef dep. jazdy gen. Bajewski, oraz b. dowódca 1. pułku pułk. Dreszer.

Wizy niemieckie w Polsce.

Warszawa, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Poselstwo niemieckie w Warszawie komunikuje, że konsulaty niemieckie w Polsce otrzymały polecenie pobierania od dnia 10 bm., następujących zmienionych opłat za wizy: za wizę wjazdową wizę tranzytową z prawem zatrzymania się na terytorjum Rzeszy niemieckiej, wizę tranzytową i powrotną, wizę wjazdową i powrotną z ważnością 1 miesiąca, 10 fr. złotych, za wizę wielokrotną z ważnością na 6 miesięcy 20 fr., za wizę tranzytową bez prawa zatrzymania się na terytorjum Rzeszy niemieckiej 1 fr. złoty.

NOWA WALUTA AUSTRIACKA.

Wiedeń, 11. grudnia. (Tel. G. P.) Dzienniki popołudniowe donoszą, że rząd austriacki wniosie do Rady narodowej w najbliższych dniach projekt ustawy o nowej walucie, której podstawą będzie szyling, równający się 10.000 koron dotychczasowych. Zapowiedziana ustawa przewiduje obowiązek wypłacania za pomocą szylinga należności w stosunkach z władzami państwowymi. 1 szyling będzie się równał 1.44 kor. złotym. Mają być bite monety złote 25 i 100-szylingowe.

CZYJE NUMIZMATY?

Warszawa, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Ministerstwo spraw zagranicznych komunikuje na podstawie sprawozdania poselstwa Rzpłtej polskiej w Sofji, że po zmarłym tamże w r. 1915 Polaku Wincentym Święcianowskim pozostał spadek, składający się ze złotego zegarka i rozmaitych numizmatów. Numizmaty te wzięte ich część stanowią prawdopodobnie własność zmarłego w r. 1922 we Lwowie orientalisty Jana Grzegorzewskiego, który podczas swego pobytu w Serbji miał się zdeponować u Święcianowskiego. Święcianowski pochodził rzekomo z powiatu tureckiego i w r. 1879 otrzymał paszport zagraniczny w b. gubernatorstwie kaliskim. Ministerstwo spraw zagranicznych wzywa niniejszem zainteresowanych spadkobierców do zgłoszenia się do departamentu konsularnego ministerstwa, zaznaczając, że w należycie ostenplewanych podaniach należy się powołać na Nr. K. II. a. 11336/24.

TRAGICZNA ŚMIERĆ POWSTAŃCA.

Wiedeń, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Dzienniki donoszą, że wczoraj przedpołudniem adwokat Paweł Duniecki, liczący lat 88, został na Heumarkcie przejechany przez automobil. Wkrótce po wypadku Duniecki zmarł. Zmarły ukończył prawa w Wiedniu, potem był czynny jako adwokat we Lwowie, gdzie brał udział w pracach przygotowawczych powstania styczniowego, za co został wydalony z Austrii. Był on najstarszym adwokatem w Wiedniu.

ARESztOWANIE FAŁSZERZY PASZPORTÓW POLSKICH.

Warszawa, 10 grudnia. (Z.) Z Paryża donoszą, że policja tamtejsza aresztowała poszukiwanych przez warszawskie władze kryminalne fałszerzy polskich paszportów. Nazywają się oni Grüne i Iwanicki. Są to współnicy aresztowanego przez policję polską herszta bandy przemytników Grubińskiego, który przetransportowywał do Marsylii emigrantów. Emigranci ci zaopatrywani byli wyłącznie w fałszywe paszporty.

NAPAD BANDYCKI NA POCIĄG.

Warszawa, 10 grudnia. (Tel. G. P.) „Przegląd Wieczorny” donosi o napadzie bandyckim na pociąg na przestrzeni kolejowej Poznań—Kra-ków. Bandytci obrabowali i poranili dwóch pasażerów, poczem wyrzucili ich z pociągu.

Dyskusja nad mową tronową w Izbie Gmin.

WZIELI W NIEJ UDZIAŁ MAC DONALD I LLOYD GEORGE.

Londyn, 10. grudnia. (Tel. G. P.) W dyskusji nad odpowiedzią na mowę tronową przemawiał między innymi Mac Donald, wyrażając na wstępie zadowolenie, że Chamberlaine bierze udział w obecnej sesji Rady Ligi Narodów. Rząd angielski — zdaniem Mac Donalda — winien okazywać jak najwięcej zainteresowania dla działalności Rady Ligi. Co się tyczy protokołu genewskiego, to według przypuszczeń mowcy, narady dominiów z rządem nie potrwały długo i zwołanie konferencji rozbrojeniowej nie ulegnie zwłoce. Mówca wyraża nadzieję, że konferencja nie powróci do dawnego systemu porozumień zbiorowych, jak przed wojną, gdyż porozumienia te nie dawały możliwości całkowitej współpracy międzynarodowej i nie zapewniały pokoju. Ustęp mowy królewskiej, odnoszący się do Sowietów, nazywa Mac Donald łagodnym i przyjaznym ujęciem sprawy. To, co powiedział król o stosunku Anglii do Sowietów, stanowi uderzający kontrast z tem, co głosili polityczni przeciwnicy mowcy w ostatniej kampanii wyborczej. Ekspremier krytykował surowo obecny zabinet za odrzucenie traktatu anglo-sowieckiego i zaznaczył, że społeczeństwo angielskie wypowiedziało się już przeciw polityce taryfowej.

Następny mówca L. George wyraził zadowolenie, iż nowy rząd pomimo odrzucenia traktatu z Sowietami, nie zaproponował zerwania stosunków z Rosją sowiecką.

Mówca wita z uznaniem decyzję rządu zbadania protokołu genewskiego przed powzięciem jakiegokolwiek decyzji. Mówca wyraża żal, że król nie poruszył w swej mowie sprawy zobowiązań międzyaljanckich, co byłoby pożądaniem ze względu na to, że obywatele angielscy są najbardziej obciążeni podatkami. L. George zaznacza, że Anglja udzieliła swoim aliantom w różnych czasach 2 miljardy funt. szt. pożyczek, poza tem zaciągnęła na swój rachunek również na cele aljanckie 1 miliard funtów szterl. długu. Mówca wyraża pogląd, że nie byłoby wskazanem domagać się obecnie od sprzymierzeńców pokrycia ich zobowiązań, chociaż Stany Zjedn. nie zaważyły się postawić takich żądań.

Następnie przemawiał Baldwin oznajmiając, że Chamberlaine powróci z Rzymu w początku przyszłego tygodnia, a dalej, że szczegóły dotyczące sprawy egipskiej będą po powrocie Chamberlaine już w rękach rządu i że wówczas będzie można lepiej zorientować się w sytuacji, jaka się wytworzyła w Egipcie. Chamberlaine zreferuje również kwestję rosyjską. W końcu zaznaczył premier, że rząd z pewnych przyczyn nie mógł przyjąć traktatu z Sowietami i że kwestja ta będzie niebawem w Izbie wyjaśniona.

ODPOWIEDZ NA MOWĘ TRONOWĄ.

Londyn, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Izba gmin przyjęła adres w odpowiedzi na mowę tronową.

Kontrola handlu bronią i amunicją.

W tej sprawie odbędzie się konferencja międzynarodowa.

Waszyngton, 10. grudnia. (Tel. G. P.) Stany Zjednoczone zgodziły się wziąć udział w zwołanej na 4. maja 1925 do Genewy konferencji w sprawie ograniczenia handlu bronią i amunicją.

Rzym, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Rada Ligi Narodów postanowiła zwołać w maju do Genewy międzynarodową konferencję dla opracowania konwencji w sprawie międzynarodowej kontroli handlu bronią i amunicją. Rząd polski zgłosił już swój udział w zapowiedzianej konferencji.

Gdańsk akcentuje nadal swoje nieprzychylnie stanowisko wobec Polski.

Gdańsk, 10. grudnia. (Te. G. P.) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu gdańskiego dokonano wyboru prezesa senatu, oraz 7 głównych t.zw. urzędowych senatorów. Posłowie socjalno-demokratyczni, komuniści i Polacy opuścili salę posiedzeń, po-

czem rozpoczęło się głosowanie. Prezesem senatu wybrany ponownie Sahn 72 głosami na 73 głosujących. Głównymi senatorami wybrani zostali dotychczasowi senatorowie.

Kiedy admirał bawi się w politykę.

Niegrzeczna nota.

Paryż, 10 grudnia. (Tel. G. P.) „Temps” donosi z Madrytu, że admirał Magaz wystosował do ambasadorów państw zagranicznych notę, domagającą się ukrócenia kampanii przeciw dyrektorjatowi. Nota zredagowana jest w tonie tak ostrym, że kilku ambasadorów wręcz odmówiło przesłania tej noty odnośnym rządowi. Jedynie tylko dzięki

pełnej takty interwencji Quinonez de Leo, zapobieżono incydentowi francusko-hiszpańskiemu. Kilku generałów należących do dyrektorjatu aprobowalo stanowisko Quinonez de Leo. Dymisja gen. Magaza zdaje się być nieunikniona. Król odmówił odwrotania Quinoneza de Leo.

Briand o protokole genewskim.

Rzym, 11 grudnia. (Tel. G. P.) Prezes delegacji francuskiej Briand w wywiadzie udzielonym korespondentowi PAT. na temat protokołu genewskiego na zapytanie korespondenta, czy odroczenie dyskusji nad protokołem nie przedstawia niebezpieczeństwa dla istoty protokołu, odparł, że Francja nie zaniecha poparcia protokołu. Odroczenie dzisiejsze to tylko nieznaczna kwestja formalnej procedury, która może rozwiązanie sprawy opóźnić, ale w zasadzie niczem jej nie grozi. Na pytanie korespondenta, czy prezes delegacji francuskiej nie przewiduje możliwości jakiejś poważnej modyfikacji w czasie obecnych rokowań, Briand odrzekł, że w sprawie protokołu nie ma mowy o żadnej modyfikacji. Protokół stoi tak silnie, jak po uchwale genewskiej. Zdecydowanie wierzę, że będzie on zrealizowany, a to, co oświadczyłem publicznie i oświadczenie, mogę panu powtórzyć osobiście. Rząd francuski i Francja widzą niezachwianie w protokole gwarancję pokoju i dlatego stanowiska swego nie zmieniają. Jestem przekonany, że ci, którzy zaufali protokołowi, nie zawiodą się na nim. Głęboko wierzę, że marcową sesję Rady Ligi Narodów będzie mogła protokół skonkretyzować.

SYTUACJA W PALESTYNIE.

Londyn, 10. grudnia. (Tel. G. P.) Jak słychać, na dzisiejszej konferencji Chamberlaine w Watykanie omawiano głównie sytuację w Palestynie. Jak donosi „Daily Telegraph”, kardynał sekretarz stanu Ga-pari zamierza podlać badaniom zażalenia podnoszone ze strony chrześcijan i muzułmanów w Palestynie przeciw sjonistom. Nadto Watykan ma być niezadowolony z dotychczasowych postanowień, dotyczących miejsc świętych.

NOTA MOCARSTW DO CHIN.

Pekin, 10. grudnia. (Tel. G. P.) Posłowie mocarstw, które podpisały tekst protokołu pokojowego, wystosowali do rządu chińskiego notę, wskazującą na konieczność wypełnienia przez Chiny zobowiązań traktatowych. Nota oświadcza dalej, że mocarstwa są gotowe odpowiednio do warunków raktatu waszyngtońskiego przyjąć Chinom z pomocą, jeżeli Chiny wypełnią swe zobowiązania.

HAINISCH POWTÓRNIE PREZYDENTEM AUSTRII.

Wiedeń, 10. grudnia. (Tel. G. P.) Wczoraj nastąpił wybór prezydenta republiki austriackiej. Wybrany został jednogłośnie dotychczasowy prezydent dr. Michał Hainisch.

PRZESILENIE PAŃSTWOWE W ESTONJI.

Tallin, 10 grudnia. (Tel. G. P.) Prezydent republiki zawiadomił, że ze względu na zły stan zdrowia musi się zrzec godności prezydenta.

Swiatło Osramówek

Dobrym oświetleniem wystawy sklepowej zyskujesz klientów.

Swiatło musi być łagodne-jaskrawość przeszkadza.

jest swiatłem najlepszym

Nad czym obradował wczoraj Sejm.

Min. Miklaszewski przecież ustąpi, ale na razie czeka na -- decyzję Senatu.

Posiedzenie

plenarne.

Wrażenia.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 10. grudnia. (Z). Dzisiejszego posiedzenia Sejmu oczekiwano w kołach politycznych i parlamentarnych z bardzo wielkim zainteresowaniem. Można się było o tem przekonać z dużej frekwencji w Izbie i licznie obsadzonej loży prasowej, oraz galerji dla publiczności.

Jeszcze przed posiedzeniem Izby zwracano uwagę, że gdyby nawet znalazła się większość dla reasumpcji uchwały w sprawie skreślenia 100 złotych z budżetu Min. oświaty, nie może to w żaden sposób wpłynąć na los p. Miklaszewskiego.

Gdy przyszło do głosowania nad dodatkowym budżetem, pos. Rymar (ZLN.) jako referent budżetu Min. oświaty zgłosił wniosek o reasumpcję uchwały sejmowej, skierowanej przeciw min. Miklaszewskiemu, a przyjętą w drugim czytaniu. — W głosowaniu przez drzwi, wniosek ten został odrzucony większością 1 głosu. Ten wynik głosowania lewica przyjęła hucznymi oklaskami.

*

Warszawa, 11 grudnia. (Tel. G. P.) Po złożeniu ślubowania przez p. Piotra Furmaniaka, który wstąpił na miejsce zmarłego p. Zwolińskiego (Piast), w pierwszym czytaniu odesłano do komisji administracyjnej projekt ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska, do komisji komunikacyjnej projekt ustawy o zamianach niektórych gruntów państwowych na prywatne, oraz do komisji emigracyjnej i morskiej projekt ustawy o wyłączności polskich portów dla wychodźstwa.

Debata.

Następnie przystąpiono do trzeciego czytania projektu ustawy o dodatkowych kredytach na r. 1924.

MAJĄ JUŻ DOŚĆ KOMPANJI Z KOMUNISTAMI.

P. Głabiński (ZLN.) oświadczył, że stronnictwo jego, odnosząc się nadal

krytycznie do działalności rządu, tylko ze względów państwowych głosować będzie za dodatkowym kredytem.

KOSZTEM WARSTW NAJUBOŻSZYCH.

P. Rudziński (ZPSL.) stwierdza z ubolewaniem, że kwestja sanacyjna obecnego rządu zepchnęła zupełnie na plan ostatni bardzo istotne sprawy we wszystkich dziedzinach. Cała akcja sanacyjna odbywała się głównie kosztem warstw najuboższych. Jeżeli rząd nadal będzie szedł tą drogą i nie pojmie, że musi on opierać swą działalność na szerokich warstwach, nie będzie mógł w przyszłości liczyć na poparcie stronnictwa mowcy.

ZARZUTY CH-D.

P. Chaciński (Ch. D.) zarzuca rządowi brak programu w sprawie utrzymania równowagi gospodarczej kraju, wskutek czego społeczeństwo skazane jest na samopomoc, brak zaś takiego programu odbija się ujemnie na gospodarstwie kraju. Klub mowcy nie odmówi rządowi swego poparcia.

PPS. WSTRZYMUJE SIĘ OD GŁOSOWANIA.

P. Barlicki (PPS.) zgłasza w imieniu swego klubu cały szereg zastrzeżeń co do polityki rządu w różnych dziedzinach administracji państwowej oświadczając, że stronnictwo jego wstrzyma się od głosowania nad całością budżetu.

W OPOZYCJI.

P. Schreiber (Koło żyd.) podnosząc bolączki, na które cierpi ludność żydowska, oświadcza, że klub żydowski głosować będzie przeciw wszystkim budżetom dodatkowym.

ABSTYNENCJA GRUPY P. DUBANOWICZA.

P. Dubanowicz (Ch. N.) stwierdza, że klub jego nie widzi możliwości głosowania nad preliminarzem budżetu, nie chce zaś przy tej sposobności przeprowadzać porachunków z poszczególnymi członkami gabinetu i pragnąc mimo wszystko wstrzymać się od głosowania przeciw rządowi, w głosowaniu nad całością budżetu udziału nie weźmie.

ZA I PRZECIW.

P. Śliwiński (Zw. Chłopski) oświadczył, że Związek chłopski wobec konieczności państwowych, aczkolwiek z ciężkim sercem, głosować będzie za budżetem.

P. Adam Chadżyński (NPR.) podtrzymując poprawkę p. Toczka (Zw. Chł.), podnoszącą zasiłki dla bezrobotnych na wsi o 6 milionów zł., oświadcza, że NPR. głosować będzie za budżetem dodatkowym, nie przesadzając swego stanowiska do rządu, które będzie zależne od spełnienia postulatów, postawionych przez klub w sprawie zwalczania bezrobocia, kryzysu przemysłowego, oraz obrony ustawodawstwa sędziowskiego.

Po przemówieniu p. Czuczmaja (Ukr.) i ks. Stankiewiczza (Białorusin), którzy oświadczyli się w imieniu swoich klubów przeciw budżetowi dodatkowemu, wice-min. Markowski w imieniu rządu prosił o uchwalenie pozycji 6 milionów zł. na zasiłki dla bezrobotnych, albowiem ze względów czysto technicznych, rząd nie mógłby zrealizować tej pozycji.

P. Jasiński (Kat. lud.) oświadczył się za budżetem dodatkowym.

Przeciw budżetowi przemawiali p. Królikowski (Komm.), Wojewódzki, (Niez. partia chłopska), oraz p. Prytucki (dziki żyd.).

ODRZUCONE WNIOSKI.

W głosowaniu odrzucono wniosek p. Wasyńczuka (Ukr.), aby ustawę

skarbową w całości odrzucić. Upadł też wniosek p. Miedzińskiego (ZPSL.) o skreślenie 100 zł. z budżetu ministerstwa spraw wojskowych.

KŁĘSKA P. MIKLASZEWSKIEGO.

Następnie 175 głosami przeciw 174 odrzucono wniosek p. Rymara (ZLN.), aby w budżecie ministerstwa oświaty przywrócono skreśloną w drugim czytaniu pozycję 100 zł.

NOWELIZACJA MAŁOPOLSKIEJ USTAWY O STOWARZYSZENIACH.

Do budżetu ministerstwa pracy i opieki społecznej przyjęto poprawkę p. Toczka (Zw. Chłopski), aby z sumy na zapomogi dla bezrobotnych podniesionej do 12.012.000 zł., przeznaczyć 5 milionów dla bezrobotnych na wsi.

Całą ustawę przyjęto w trzecim czytaniu, przy pustych ławach socjalistów.

Wreszcie po przemówieniu p. Konepczyńskiego (ZLN.) i dra Putka (ZPSL.) przyjęto nowelę do ustawy o stowarzyszeniach w Małopolsce z r. 1867 z poprawką p. Putka.

Na tem przzerwano obrady do następnego posiedzenia, które odbędzie się w piątek

Czyta się jak humoreskę.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10. grudnia. (Z). W kołach parlamentarnych opowiadają, że min. Miklaszewski, mimo powtórnego udzielonego mu votum nieufności przez Sejm, nie zamierza bezwzględnie wyjąć z tego konsekwencji, ale pragnie czekać na decyzję Senatu.

Prawica odgraża się obaleniem min. Skrzyńskiego o

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10. grudnia. (Z). Niektóre stronnictwa łączą fakt dymisji min. Miklaszewskiego z możliwością przesilenia na stanowisku min. spr. Zagr. jako rewanż za poniesione klęski grup politycznych, które popierały p. Miklaszewskiego. Głosowanie nad budżetem min. spr. zagr. odbędzie się w dniach najbliższych.

Prace Komisji sejmowych.

DLACZEGO POSIEDZENIE SEJMOWEJ KOMISJI WOJSKOWEJ MUSIAŁO BYĆ ODROZONE.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10. grudnia. (Z) Posiedzenie sejmowej komisji wojskowej mającej dziś obradować nad projektem ustawy o organizacji naczelnych władz wojskowych nie odbyło się. Było ono wyznaczane na godz. 11 rano, ale w terminie tym zjawilo się zaledwie kilku posłów. Przed godz. 11 przybył poseł Stefan Dąbrowski (Ch. N.) i zakomunikował, że przewodniczący komisji p. Maczyński (Ch. N.) i wogóle wszyscy posłowie lwowscy nie przybyli do Warszawy i zaproponował odroczenie posiedzenia. Korespondent Wasz dowiaduje się, że przyczyną nieprzybycia posłów lwowskich był fakt, że dzisiejszy pociąg pospieszny ze Lwowa przybył do Warszawy ze znacznym bo kalkulo-

ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH.

Warszawa, 10. grudnia. (Tel. G. P.). Sejmowa komisja ochrony pracy w obecności min. Sokala rozpatrywała wniosek w sprawie przedłużenia okresu płacenia zasiłków bezrobotnym. Komisja uchwaliła, aby w wyjątkowych wypadkach okres płacenia zasiłków mógł być przedłużony do 39 tygodni.

REFORMA PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Warszawa, 10. kwietnia. (Tel. G. P.). Sejmowa komisja skarłowa przyjęła w 2 i 3. czytaniu projekt ustawy w sprawie przedłużenia mocy obowiązującej ustawy z 7. kwietnia 1922 w sprawie podwyższenia i zrównania stawek przy niektórych opłatach stempowych. Następnie komisja obradowała nad wnioskami szeregu klubów posełskich w sprawie noweli do ustawy o podatku przemysłowym. Przyjęto rezolucję, wzywającą rząd, aby w jak najszybszym czasie przedłożył wnioski w sprawie reformy podatku przemysłowego.

Afera żyrdowska.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 10. grudnia. (Z). W nadchodzący piątek zostanie ukończony druk sprawozdania Lesła Moraczewskiego w sprawie b. min. Kucharskiego w związku z aferą żyrdowska. Sprawozdanie to, obejmujące 25 stron druku, zostanie rozdane posłom. Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu poseł Moraczewski przedstawi plenum Izby swój referat. W dniu tym ma się odbyć głosowanie, które postanowi o wydaniu p. Kucharskiego Trybunałowi stanu Według krążących w Sejmie pogłosek, p. Kucharski ma się sam domagać, by go postawiono przed trybunał, będzie to bowiem najszybszy sposób zlikwidowania sprawy i ewentualnego oczyszczenia p. Kucharskiego ze stawianych mu zarzutów.

Posiedzenie polskiej grupy Unji międzyparlament.

Warszawa, 10. grudnia. (Tel. G. P.) Dziś w Sejmie odbyło się posiedzenie polskich członków unji międzyparlamentarnej. Prof. Dembiński złożył sprawozdanie z obrad w Bernie i podkreślił znaczenie grupy polskiej, która była tam najliczniej reprezentowana. Sen. Buzek domagał się dokładniejszego zaznajomienia się ze sprawami mniejszości narodowych polskich w państwach ościennych.

NOWA ROLA JOFFEGO.

Wiedeń, 10 grudnia. (Tel. G. P.) „Die Stunde” donosi, że z powodu mianowania Joffego posłem sowieckim w Wiedniu, że strony Jugostawji poczyniono w Wiedniu przedstawienie, iż mianowanie Joffego oznacza utworzenie komunistycznej centrali agitacyjnej, skierowanej przeciw państwu bałkańskiemu.

Z opery.

Występy St. Korwin-Szymanowskiej w „Cyruliku sewilskim” i w „Rigolecie”.

Lwów, 10 grudnia.

Niezależnie od repertuaru ostatnich dni, obracającego się niestety w zaczarowanym kole oper znanymi, budzą gościnne występy St. Korwin-Szymanowskiej znaczne, albowiem nacechowane zwiększoną frekwencją publiczności zainteresowanie. Artystka, której indywidualność, kantylena i wogóle ujęcie całej roli naginają się akumiejętnie do zawsze odmiennego stylu interpretowanego dzieła, znarząła w partii Rozyny szerokie dla swego kunsztu wokalnego pole do popisu; na punkcie wnikięcia w ducha klasycznie pięknej kompozycji Rossini'ego, niemniej pod względem brawurowego opanowania koloratury i wiernie zastosowanej do zalotnego charakteru postaci gry scenicznej stanęła jej kreacja istotnie w rzędzie wykwintnych okazów sztuki odtwórczej i wywołała sporo zachwytów w audytorjum. Inne w „Cyruliku sewilskim” role pozostały w niezmięnionej obsadzie, a całość wykonania precyzyjna i tym razem mało pozostawiała do życzenia. Przy tej sposobności zaznaczą że — jeżeli styl i powaga arcydzieła Rossini'ego mimo charakteru opery „buffo” mają być utrzymane tradycyjnie — niektóre wodewilowe „extempore” i lokalne dodatki (jak np. „Cyrulik z Kulikowa lub Jaworowa”) są niedopuszczalne.

Sukces niemniej zasługujący na pochlebną wzmiankę towarzyszył wtorkowemu występowi p. Korwin-Szymanowskiej jako Gildy w „Rigolecie”. Po efekownym popisie koloratury w arji II. odsłony i dramatycznym duecie Gildy z Rigoliettem w następnym akcie rozległy się w sali teatralnej gromkie oklaski — tu zazwyczaj działają elektryzujący na słuchaczy melodyka, względnie nerw dramatyczny kompozytora i silnie popisowy charakter tych części opery, choćby nawet w mniejszym stopniu dopisało chwilowe usposobienie głosowe wykonawców. Zasług i świadectw wokalnych przedstawieli poszczególnych partii w „Rigolecie” niechciałbym zresztą uszczuplać przesadnie, zaznaczą tylko w imię prawdy, że mimo kilku doskonałych, tu i ówdzie, w interpretacjach solowych momentów, chwiejna całość wykonania opery nie wytrzymałaby niewątpliwie pobłażliwej nawet krytyki. Uczuciowa, pełna dystynkcji w swych frazach kantylena Gildy, znakomity współudział p. R. Cyganika (dzielnego Rigolietta), pomijając właściwie tematykę, nieraz zanadto „eteryczne” (pianissima) i artystyczne usiłowania innych wykonawców-solistów nie pomogą, gdy w zespole — pod względem rytmiki, oraz taktu i co gorsza wyjątkowo nawet intonacji — jedno „biegnie do Sasa a drugie do lasa”.

Tak niestety bywało onegdaj, a z oceny tej ponownie wynika, że stare i choćby najstarsze opery wymagają, mimo wszystko, ustawicznych prób.

Artystycznie i, rzecz można wspólnie pod względem subtelności w odcieniach dynamicznych wypadły tylko jeden zespół: chór męski przy zakończeniu II. odsłony. Za ten koncertowy popis należą się dyr. I. Lehrerowi słowa najgorętszego uznania.

Fr. Neuhauser.

Ze sportu.

Prasa wiedeńska o występach „Pogoni”.

Lwów, 10 grudnia.

Po niedzielnej grze Pogoni przeciw Simmeringowi piszą: „Der Montag”: „dokuczliwy deszcz, ośliże, miękkie boisko uniemożliwiało wywrażenie sobie dokładnego obrazu prawdziwej siły i umiejętności drużyny polskiej. Nieoczekiwaną niespodzianką było dobre techniczne wyszkolenie lwowskich graczy. Opanowanie piłki na grząskim terenie nie było rzeczą łatwą, jednak gracze Pogoni dawali sobie radę, tak, że naogół okazali się dla Simmeringu równorzędnym przeciwnikiem. Gospodarze przewyższali gości jedynie pod względem taktycznym. Drużyna Pogoni jest zupełnie wyrównana, wybijają się z niej jedynie bramkarz Örlitz. Z pomocników, najlepiej podobał się środ-

kowy pomocy Fichtel. Prawo skrzydłowy Słonecki jest szybki dobrze wokuje i centruje. Kuchar jest niebezpiecznym przebojowcem. Reszta przeciętna”. „Neues Montagsblatt”: „lwowiacy okazali się dzielni, fair, pilni, kombinacyjną drużyną. Gra tej wykazuje wiele zalet pierwszo-klasowych wiedeńskich zespołów. Gracze są pilni, zgrabni i wytrzymali, kilka jednostek wykazuje doskonałe techniczne wyszkolenie”.

Wyniki budapeszteńskie: M. T. K. — Törökves 5:1; F. T. C. — Zugló 2:0; Nemráti—U. T. E. 2:1. Vasas—Univerzitet 3:0; Vio—B. T. C. 1:0; Kispesti — III. Öbvd 2:0.

Niemcy: I. F. C. Nürnberg bije Sp. V. Fürth 2:1; Bayern—Nürnberg 7:1.

N. S.

Z życia prowincji.

Kronika tarnopolska.

(Od naszego korespondenta.)

Tarnopol, 6 grudnia 1924.

(I.) Walne Zgromadzenie Organizacji Narodowej wybrało dnia 27 z. m. zarząd w składzie dotychczasowym z małymi zmianami. Prezesem wybrany sen. Orliński, wiceprz. dyr. Vogl i ks. Szokalski, sekret. prof. Kosiak, skarbnik Raszwowski. Wybór dokonany został w tym składzie mimo opozycji inteligencji miejscowej, którą jednak unieruchomiono kruczkami wyborczym przez wyznaczenie zgromadzenia na godz. 12 w dzień powszedni, kiedy wszyscy urzędnicy zajęci byli w biurze. Sprawdzona wielka liczba włościan z okolicy zdecydowała o wyborze i utrzymała status quo.

Koncert prof. Marteau, znakomitego skrzypka, urządzony staraniem Tow. Przyj. Muzyki obudził wreszcie publiczność tarnopolską z letargu. Wypełniła ona salę Sokoła po brzegi i z prawdziwym zachwytem przysłuchiwała się czarującej grze mistrza.

Tow. Szkoły Ludowej ożywiło swoją działalność tej jesieni — i powoli poczynna wracać do miary przedwojennej. Dnia 3 bm. rozpoczął się kurs dla dorosłych analfabetów, do którego zgłosiło się 78 osób. Dnia 10 bm. otwiera się przy 3-klasowej szkole handlowej

T. S. L. istniejącej już drugi rok wieczorny kurs handlowy. T. S. L. utrzymuje największą w mieście wypożyczalnię książek, z której korzysta szeroki ogół publiczności. Członkowie Komisji oświatowej T. S. L. urządzają odczyty oświatowe po wsiach powiatu co niedzieli. Takie same odczyty zakrojone na wyższą miarę odbywają się kilkakrotnie w tygodniu dla publiczności miejscowej.

Szajka bandytów pod kłeczem. Od miesięcy szajka bandytów uzbrojonych w broń palną niepokoila pow. kamieniecki, radziechowski i zbarski województwa tarnopolskiego, rabując kupców i włościan. Ponieważ kryła się po lasach, trudno ją było ująć.

Dopiero w ostatnich czasach udało się Ekspozyturze śledczej P. P. w Tarnopolu wpaść na trop bandytów i ująć ich. Znaleźli się w ten sposób pod kłeczem w sądach tarnopolskim i złoczowskiem członkowie bandy Herba Franciszek, Kędzior Józef, Semenowicz Albin, Zalewski Józef i Kuroczyński Michał. Zostali też aresztowani pomocnicy Landy Grzegorz i Michał Monkowicz, zamożni gospodarze ze Zbarskiego, którzy nabywali rzeczy zrabowane.

Nowiny stanisławowskie.

(Od naszego korespondenta.)

Stanisławów, w grudniu.

Nowi obywatelowie gminy. Do związku przynależności gminy zostali przyjęci: dr. Jarosław Konstanty Gruszkiewicz, lekarz, Boruch Bier, solicytator adw., Dominik Chomiak, rzemieślnik, Ojzsz Leib Feuerstein, urzędnik przyw., Chaim Helfer, nauczyciel, Ferdynand Wiśniowski, emeryt kolejowy, Katarzyna Pieliowska, Michał Schmid, Eisig Berisch Strassfeld, kupiec, Jefim Natyhaez, pompier, Mikołaj Tichonow, kolejarz.

Związek urzędników magistratu odbył onegdaj doroczne walne zgromadzenie, na którym uchwalono przemienić dotychczasowy Związek w „Oddział miejscowy Związku pracowników państwowych Rzpltej Polskiej w Warszawie” i przystąpić do świeżo zawiązanego „Związku stowarzyszeń funkcyjnarzeczy państwowych i samorządowych Województwa stanisławowskie-

go”. Przewodniczącym Związku został wybrany dr. Silberbach, do zarządu weszli pp. dr. Drzewicki, pp. Dubicki, Ziemiak, Zawistowski, inż. Rauch, Wieliczko, Zelmanowicz, inż. Goldschlag i Jakimowicz.

Pożądana fużja. Istniejąca w naszym mieście od wielu lat Zjednoczenie mieszczan polskich uchwalilo wejść w pertraktacje ze Stowarzyszeniem polskich burs rekodzielniozycy w celu połączenia obu tych organizacji. Fużja ta jest tem więcej pożądana, że Zjednoczenie mieszczan oddawna zajmuje się gorąco sprawami tutejszej Bursy rekodzielniozycy i ostatnio dokonało korzystnej transakcji, która umożliwi bursie dalszy rozwój, zapewniając jej równocześnie trwałe podstawy bytu na przyszłość.

Nowa instytucja humanitarna. W bieżącym miesiącu rozpoczyna swą działalność „Złotek dla niemowląt”.

Nowiny z Chodorowa.

(Od naszego korespondenta.)

Chodorów, w grudniu.

Z powodu pojawienia się tu i w okolicy wściekłości u psów, starostwo w Bóbrce wydało surowe zarządzenia zapobiegawcze. Wszystkie wależące się psy mają być bezwzględnie zabijane. Ustawa kagańcowa, przewidująca nierozstawianie się czasowo psa z kagańcem, ma być bezwzględnie przestrzegana. Wobec tego miejmy nadzieję, że wściekłość zostanie niebawem całkowicie opanowana.

Teatr Wanatowicza, dzięki jego składowi stał się tu czynnikiem nieodzownym w życiu kulturalnym. Ostatnio z okazji rocznicy powstania listopadowego odegrana przez miejscową trupe-

jednoaktowa sztuka pt. „Ostatni sen Naczełnika”, wypadła w pełni nastroju. Panowie Wanatowicz, Niżnik i Lupian, jak i Balla, oraz panie Katerowa, Zofia Wiśniowska, Paradowska i Wiedepuhlowa wywiązali się znakomicie ze swych ról. Bukiety i oklaski wynagrodziły i tym razem tę zacną drużynę.

Odczyt. Ubiegłej niedzieli odbył się odczyt p. Immerdauera na temat znaczenia igły magnetycznej w przepowiedniach meteorologicznych. Odczyt trwał przez przeszło 3 godziny. Z uznaniem podnieść należy zainteresowanie ogólne tym odczytem, z którego czysty dochód przeznaczono na budowę sanatorium w Dobrowlanach.

Z sali wykładowej.

Boy o Balzaku.

Lwów, 10 grudnia.

Przy doszczętnie wypełnionej sali, wygłosił Boy prelekcję, mającą za cel propagandę Balzaka i jego twórczości. Tak bowiem się już stało, że ludzie idąc za głosem mody, czy też nieodpowiednio do lektury balzakowskiej przygotowani przestali książki te czytać zniechęceni po części rozwlekłością treści i mrowiskiem bohaterów, w którym trudno im się zorientować. Fakt jest jednak, że Balzak, oceniony z odległości prawie wieku nabiera niesłychanych wartości i nie długi czas już a uważać się go będzie za następcę Homera, Shakespearo czy Dantego. Jego gigantyczny pomysł stworzenia komedii ludzkiej, wydał w realizacji szereg arcydzieł o nieskończonej głębi problemów i olbrzymiej ilości przeróżnych charakterów, — arcydzieł, które zawsze będą aktualne dzięki swojej prawdziwej życiowości. Balzak nigdy się nie przeżyje. Zwłaszcza nas powinien bardzo interesować, aniżeli jakikolwiek inny naród.

Wszakże romans z siostrą Rzewuskiego panią Haiską, romans „na niewidzianego”, gdyż kochankowie po siedmioletniej dopiero wymianie listów pierwszy raz się zetknęli, wypełnił Balzakowi życie, dał mu podstawę do omówienia nowych zagadnień społecznych. W listach do Polski zamknął, czy stworzył on całą duszę swoją. Poza tem ogólna sytuacja Francji balzakowskiej dziwnie odpowiada teraźniejszej naszej konsolidacji. Najaktualniejsze problemy nasze znajdujemy w dziełach z przed lat kilkadziesiąt. Nielewko te same organizacje polityczne i typy.

Zadna propaganda nie odmiesie skutku, o ile nie poprze jej kobieta. To też do polskich pań zwrócił się prelegent. Ty tego cudownego autora, który swą lekturą zastąpi „Fausta”, czy Zarathustrę”, przyjęły do mody i choć w drobnej części zrewanżowały mu się za stworzenie 30-letniej kobiety.

Prelekcja nagrodzona serdecznymi oklaskami nad wyraz wdzięcznego audytorjum utrzymana była w prawdziwie francuskim „genre”. Przemówiła i do tych, którzy oczekiwali rzeczy poważnych i zadawoliła tych, którzy chcieli usłyszeć znowu coś wesołego od nieporównanego naszego tłumacza.

Słowem — Boy, który przedstawił nam razem zdobył audytorjum, tym razem podbił je w zupełności. Trudno o lepszą propagandę Balzaka — trudno o lepszego agitatora. St. Ma.

Rządy bolszewickie w Rosji

WYKŁAD DRA SULIGOWSKIEGO

Lwów, 10 grudnia.

(jp.) Senior adwokatów warszawskich dr. Adolf Suligowski przy sposobności swego pobytu we Lwowie na Zjeździe adwokatów uproszony przez Kasyno i Koło lit. art. oraz Związek adwokatów, wygłosił we wtorek wykład pod powyższym tytułem. Jako doskonały znawca rosyjskich stosunków i rosyjskiego ustroju prawnego przed i po przewrocie oświecił w sposób bardzo ciekawy tłum, na którym mogła w Rosji przyjąć się dzisiejsza negacja prawa uświęconego wiekami i przyjętego przez cały świat, jako najbardziej odpowiadającego naturze ludzkiej. Takim prawem jest własność osobista, na której buduje się kultura narodów, która jest motorem wytworzenia dóbr materialnych i duchowych społeczeństw. Że w Rosji mógł się utrzymać ustrój negujący te prawa i doprowadzający państwo do ruiny jest uzasadnione przeszłością historyczną tego kraju. Błędy, popełnione przez carat, przyczyną są obecnie. Chłop rosyjski nigdy nie był właścicielem ziemi a aż do czasu przewrotu ustrój gmin wiejskich zasadzający się na wspólnotach był zbliżony do zasad komunistycznych. Reforma rolna przyszła w Rosji o 100 lat zapóźno i nie została w życie wprowadzona. To też 90% ludności, nie widziało w rządach bolszewickich wrogię dla siebie pierwiastka. — Również terror, wywiezany przez bolszewików jakośkolwiek tak potworny, że świat nie zna podobnego, w Rosji nie jest nowością, bo tam istniał od zarania doby historycznej biały terror, a chłosta tortura i śmierć za łada przewinienie znaczą krwawe nie tylko dzieje Rosji, ale i jej kodeks prawy.

już jest do nabycia wszędzie.

Z dnia.

Kultura europejska a ruch uliczny we Lwowie.

Lwów, 10 grudnia.

(y) Przechodnie na ulicach Lwowa robią zaiste wrażenie błędnych owiec. Tu idzie środkiem chodnika koniecznie z tłumokiem na plecach, zataczając się ustawicznie pod swym ciężarem na prawo i na lewo, tak, że nie sposób jej wyminąć. Gdy ci się to nakomiec uda, uderzysz o brzuch opasłego brodacza, który, jak ruchoma forteca, toczy się chodnikiem, zajmuje sobą przestrzeń półtorametrowej szerokości.

W dalszym ciągu twej drogi widzisz przed sobą towarzystwo złożone z pięciu osób, idących w jednym zwartym szeregu, jakoby chodziło o zabarykadowanie w poprzek chodnika. Jeszcze dalej, tuż przed obszerną i pustą bramą, pod której osłoną mogłyby się odbywać publiczne zgromadzenia, stoi grupa ludzi i gorąco coś omawia. Jeden z rozprawiających trzyma pod pachą laskę, wysterczającą za nim na pół metra....

Trzeba zaiste nielada sprytu, aby ominąć szczęśliwie wszystkie te przeszkody i obieże.

Czy ludzie muszą sobie wzajemnie przeszkadzać w przejściu? Czy nie możemy pamiętać o tem, że ulica jest przeznaczona dla ruchu, a nie towarzyskich zgromadzeń i że należy przestrzegać przepisów normujących używanie chodników? Bądźmyż przecie choć trochę Europejczykami.

Rewizje i aresztowania w woj. stanisławowskiej.

Lwów, 10 grudnia.

(W.) Wedle doniesień prasy ruskiej w powiecie stanisławowskim zarządzo- no szereg rewizji i aresztowań wśród Rusinów tamtejszych. Między innymi, w Temerowcach koło Halicza aresztowa- no tamtejszego proboszcza gr. kat. ks. Baranowskiego, wraz z żoną, córką i służbą i studenta Nowaka. W miejscowościach pod samym Stanisławowem aresztow.: Fenoszyzna, Wsliczkowskiego Remizowskiego, Bileńkiego, Łupala, inż Litwińca i Zabereźnego, tudzież wielu nieznanych dotychczas z nazwisk. Rewizję przeprowadzono m. i. w Pcw Związku Kooperatyw w Stanisławowie.

NADESLANE.

PRAKTYCZNE PODARKI DLA PAŃ na Gwiazdkę. ANTONI UWIERA Lwów, ul. Halicka 10. Przez cały grudeń ceny 8334 wszystkich artykułów ZNACZNIE ZNIŻONE.

Tania sprzedaż Gwiazdkowa!

Znana firma „Feller i Ska” poleca na sezon zimowy w wielkim wyborze raglany, palta zimowe, kurtki i raglany futrzane oraz ubrania męskie i chłopięce. 8283 Ubrania czarne i granatowe meltonowe i kamgarne w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych.

FELLER i Ska Lwów, ul. Legionów 43.

naprzeciw Teatru Wielkiego. Proszę oglądać wystawę.

NARTY WODNE,

wynalazek O. Sauera, zapomocą których można zupełnie pewnie i wygodnie ślizgać się po wodzie w pozycji stojącej.

Co mówi Nemo:

Przyjęcie protokołu rozbrojenia odroczone.

Po tej Genewie, sławionej naokół Liga Narodów zebrała się w Rzymie, Aby podpisać ów sławny protokół, Co pacyfistów miał rozławić imię.

Lecz Anglja, która wojnę ma w Sudanie Rzec odłożyła ad calendas graecas. Król z Mussolinim wydał śniadanie, Na którym były ostrzygi i bekas.

Winem zalano delegatów ławę, Surową Francję ugłaskano w gniewie I tak nareszcie usmiercono sprawę Dla której tak się męczono w Genewie.

I znów wylazła ta potworna blaga Którą się małe narody wciąż mianczy: Nic nie pomoże zacność i odwaga, Jak Anglja zagra tak świat cały tańczy.

Dziś 11 b. m. APOLLO Podwójny program PREMIERA 2 SERJE NARAZ - CAŁOŚĆ ZA WOALOWANA DAMA GDY KOBIETA ZGRZESZY...

Dramat sensacyjno-erotyczny w 10 aktach, według słynnej powieści Juliusza Claretie p. t. „LE PETIT JACQUES”.

FATAMORGANA Plac Marjański L. 10 Wyświetla od dziś i w dnie następane

Przeznaczenie

(DESTINÉE) wspaniały dramat miłości i cierpienia w 6 aktach. Stylowa ilustracja muzyczna.

Od 15 grudnia W kraju krwi i łez pogromy żydów w Rosji w r. 1905 z W. Gajdarowem w roli głównej.

FANTOM Dziś czwartek 11. grudnia Wielka PREMIERA w Kinie LEW.

Największe arcydzieło obecnej doby w 10 aktach według powieści G. HAUPTMANN. W głównych rolach: LIA DE PUTTI, AUD EGEDE NISSEN, LIL DAGOWER, FRIEDA RIECHARD i ALFRED ABEL.

Genialna realizacja reżysera F. W. Murnau. — Film pełen niezwykłych wydarzeń, snujący wzruszające dzieje namiętnej miłości, pełen czaru dla oka i umysłu.

Proszę o głos!

Czy wolno pp. szoferom znęcać się nad przechodniami?!

Lwów, 10 grudnia.

Nieustannie czyta się w piśmiach o wypadkach przejechania przechodniów przez auta, które w ludnych ulicach miasta rozwijają niedozwoloną szybkość.

Winno to skłonić władze bezpieczeństwa do jak najostrzejszych zarządzeń i surowego karania szoferów, nie przestrzegających przepisów, które obowiązują w tak wielkiem mieście jak Lwów.

Pozwalam sobie jednak sądzić, że publiczność lwowska ma prawo nie tylko do ochrony swego życia i całości swych członków, narażonych na szwank przez dzikie harce pp. szoferów — ale również może żądać, aby władze przez odpowiednie przepisy zapobiegły obryzgiwaniu przechodniów błotem, co pp. szoferzy uprawiają jako swego rodzaju sport i nierzadko można obserwować objawy widocznego radozolenia na twarzy takiego pana, gdy uda mu się docentkować błotem nie tylko płaszcz, kapelusz, twarz, ale i cieniutkie pończoszki, tak pięknie i pojętnie wyglądające z pod króciutkiej sukieneczki naszych Lwowianek.

Zwracam się zatem z apelem w pierwszym rzędzie do pp. szoferów, w drugim — do właścicieli aut a nakoniec, do odnośnych władz, tak administracyjnych, jak i wojskowych, ażeby zechcieli uszanować słuszne żądania przechodniów i wprowadzili porządek w tę praktykę niezgodną wcale z europejską kulturą, i będące objawem iście azjatyckiej dzikości.

Jeden z obryzgiwanych przechodni.

NADESLANE.

Zniżka cen! SKLEPY MIEJSKIE ZAKŁADU APROWIZACYJNEGO

przedają od kilku dni: Cukier kryształ po 1 16 zł. za Kg. Mąkę pszenną najprzedniejszą krajową po 56 gr. za Kg. Mąkę pszenną najprzedniejszą zagraniczną po 60 gr. za Kg. Grysik kukurudziany po 44 gr. za Kg oraz wszelkie inn: artykuły spożywcze i kolonialne po cenach konkurencyjnych. 8493

Na święta!

Handel kolonialny i delikatesów K. MAKSYMOWICZA

we Lwowie przy ulicy Sokoła 1

poleca po cenach umiarkowanych Migdały, Orzechy, Figi, Rodzynki, Daktyle, Baki, Sliwki, Jabłka, Winogrona, Marmoladę, Kompoty, Miód, Mak, Opatki, Żelatynę, Strudel suchy, Sery, Marynaty, Korzenie oraz 8488

codziennie świeże drożdże.

FIKANKI, Dywany, Chodniki, Kapy, Garnitury, Łózka, Łóżeczka żel. i mosiężne poleca najtaniej KAZ. SKIBIŃSKI Lwów, Kopernika 4 naprzeciw Szkowrona. 8304

MEBLE STYLOWE wiedeńskie i krajowe po cenach konkurencyjnych poleca S. Brück Lwów, Rejtana 18. 8282

KRONIKA.

PRENUMERATA: Miesięczna 4 zł. 25 gr. Z dostawą na miejscu lub przesyłką pocztową 4 zł. 59 gr. — Za granicą 5 zł. 50 gr.

TEATR WIELKI:

Czwartek „Lakme” (gość. występ Szymanowski).

Piątek „Wicek i Wacek”.

Sobota o godz. 3 popoł. „Wicek i Wacek” (przedstawienie dla młodzieży szkolnej).

Sobota o godz. 7.30 „Cyganeria” (gość. występ Szymanowski oraz występ Drabika).

Niedziela o godz. 3 popoł. „Nieboska komedia”.

TEATR MAŁY:

Czwartek „Miłość czuwa”

Piątek „Miłość czuwa”.

Sobota „Miłość czuwa”.

TEATR NOWOŚCI:

Czwartek „Hrabina Marica”.

Piątek „Hrabina Marica” (35 jubileuszowe przedstawienie).

Sobota „Hrabina Marica”.

*

Jubileuszowe przedstawienie „Hrabiny Maricy”. Jak już donieśliśmy, odbędzie się w piątek 35 przedstawienie „Hrabiny Maricy”, w premierowej obsadzie, na które wybiera się mnóstwo osób.

Wzniesienie „Wicka i Wacka”. W repertuarze komediowym polskim ta oskonowała, pogodna komedia zajmuje pierwszorzędne miejsce. Dlatego też wznowienie jej spotkało się z żywym uznaniem szerokiej kół publiczności. „Wicka i Wacka” daje Teatr Wielki po raz drugi w piątek wieczorem.

„Wicek i Wacek” dla młodzieży szkolnej. W sobotę o godz. 3 popoł. wesoła, miła komedia Przybylskiego pt.: „Wicek i Wacek”. Bilety wcześniej do nabycia w lokalu TSL. przy ul. Fredry 1. 3.

Popularne przedstawienie „Nieboskiej komedji”. W niedzielę popołudniem w Teatrze Wielkim arcydzieło Krasńskiego po cenach popularnych.

*

Teatr Bagatela: Program obecny. Zdrada Sketch — Erica Francesca — B. Bronowski — Hary Fleming — Fatma” Szkic w 1 odsłonięciu.

*

BIURO KONCERTOWE M. TUERKA. Piątek 12 grudnia: Jan KUBELIK. skrzypek.

Wtorek 16 grudnia: Stanisława Korwin-Szymanowska, wieczór pieśni.

DANCING CLUB, RYNEK 40, I. p.

Dziś we czwartek, dancing o g. 7.

Blizsza znajomość zawrę z każdą Panią reflektującą na intro. Także Panie, które zechcą futra przerobić w mojej pracowni, będą zadowolone z mojej znajomości.

Zgłaszać się: Gronostaj ul. Akademicka 8. 7891-4

Odczyty p. prof. Gauszyńca pt.: „Sprawa numerus clausus i zasadnicze jej znaczenie” odbędzie się 11 i 13-go grudnia o godz. 7 wieczorem w sali Instytutu techn. ul. Bourlarda 1. 5. Zaproszenia, uprawniające do nabycia biletów, wydaje się w redakcjach Dziennika Ludowego, Gazety Porannej, Kurjera Lwowskiego, Wieku Nowego oraz wieczorem przed kasą.

Z Klubu Obywatelskiego. W sobotę 13 bm. o g. 7 wieczorem w lokalu Klubu (Ossolińskich 15, parter na lewo) odbędzie się odczyt dyr. Lityńskiego pt.: „Ze wspomnień w chwili wybuchu wielkiej wojny”.

Lwowskie Towarzystwo Lekarskie odbędzie 34-te posiedzenie naukowe 12 bm. o godz. 18 w sali Polikliniki (ul. Lindego 5). Porządek dzienny: 1) Demonstracje chorych. 2) Dr. R. Ebert: Aspergillus chorobotwórcza (wykład).

O zapomogi dla bezrobotnych pracowników umysłowych. Wobec krzywdzącego stanowiska czynników decydujących w sprawie przyznania doraźnej zapomogi dla bezrobotnych pracowników umysłowych reprezentacja Związków Zawodowych zwołuje wice-

Proces ludzkiego potwora.

CZWARTY I PIĄTY DZIEŃ ROZPRAWY MORDERCY HAARMANA. — ZEZNANIA ŚWIADKÓW. — DZIWNIE BIAŁE KOŚCI I MIĘSO O PODEJRZANYM WYGLĄDZIE. — TAJEMNICZY GOŚĆ U LOKATORA.

Hannover, w grudniu.

(+) Czwarty dzień procesu mordercy mężczyzna, Haarmanna, poświęcony był przesłuchaniu świadków, których ogólna liczba dojdzie do 200. Wzmocniono straż na sali sądowej, gdyż zachodziła obawa zamachu na oskarżonych i obrońców, wobec mnóstwa otrzymanych listów z pogroźkami. Przewodniczący oznajmił, że rozprawa będzie nadal jawna, pomimo, że różne organizacje społeczne zasypują sąd żądaniem wykluczenia jawności.

Jeden ze świadków, pan Seemann, która u Haarmanna kupowała mięso, zeznaje, że raz dał jej parę kości o tak dziwnie białym wyglądzie, że czuła wstręt i nie chciała ich wziąć. Druga z kolei kobieta, Wegnerowa, pół roku mieszkała u Haarmanna jako służąca. Zauważyła, że sprzedawał on nieraz bardzo dziwne mięso, a widząc jej zdziwienie, uspokajał ją, że to mięso końskie.

publiczny, który odbędzie się 14 bm. o godz. 10, rano w sali Instytutu technologicznego przy ul. Bourlarda 11 5.

Prof. Dr. Konstanty Chyliński wygłosi odczyt p. t. „Życie wytworne starożytnej Grecji” na cele siostró po poległych Ochronki im. Józefa Piłsudskiego w piątek 12 bm. o 7 wieczorem w sali Instytutu technologicznego ul. Bourlarda 5.

II-gi wieczór dyskusyjny Koła dziennikarzy sportowych na temat „Zmierzeń piłki nożnej” (referent p. Stanisław Markheim) odbędzie się w czwartek dn. 11. bm. o godz. 8. wieczorem w sali „Orbis” ul. Jagiellońska. Udział członków Koła obowiązkowy. Zaproszenia do związków i stowarzyszeń zostaną rozesłane.

Kurator Okręgu Szkolnego Lwowskiego Stanisław Sobliński wyjechał celem wizytacji szkół w okręgu i z tego powodu nie będzie przyjmował we czwartek 11. bm. i w sobotę 13. bm.

Kolejowa konferencja międzydyrekcyjna we Lwowie w sprawie rozkładu jazdy na rok 1925/26. 10 bm. rozpoczęła się we Lwowie przewidziana na 3-4 dni międzydyrekcyjna konferencja kolejowa w sprawie ustalenia rozkładu jazdy na rok 1925/26 wewnątrz państwa. W konferencji biorą udział delegaci wszystkich dyrekcji polskich oraz przedstawiciele M. K. Delegatów powitał prezes inż. Barwicz. Referował wicepr. dyrekcji lwowskiej inż. Mydlarski.

Pożegnanie dyrektora inż. Ludwika Mayera. W niedzielę 7 bm. odbyło się uroczyste pożegnanie dyrektora Wydziału mechanicznego lwowskiej dyrekcji kolejowej, inż. Ludwika Mayera, przechodzącego po 39 letniej, wice owoce pracy na niwie kolejnictwa w stan spoczynku.

Lwowskie Towarzystwo Lyżwiarzkie ukończyło już w zupełności przygotowania do otwarcia sezonu zimowego. Basen napełniony wodą, lampy elektryczne zawieszono — kilka dni można wystarczyć do otwarcia ślizgawki. Na cały sezon zakontraktowana muzyka 40 pp., która będzie przygrywać codziennie z wyjątkiem 2 dni w tygodniu.

W sali Ligi Kobiet pl. Akademicki 1 I. już została otwarta zapowiadana rozsprzedaż rzeczy artystycznych, jak: rzeźby i obrazy, książki i drobiazgi, stosownie na podarunki gwiazdkowe na rzecz sierót po poległych Ochronki im. Józefa Piłsudskiego.

Konsekracja dzwonów w lwowskiej katedrze łac. W niedzielę dnia 14. bm. o godz. 9 i pół rano odbędzie się konsekracja 2 dzwonów, ulanych dla tut. Bazyliki łac. w miejsce dzwonów wywiezionych w r. 1916 przez wojska austriackie. Jeden z dzwonów nosić będzie imię „Józef”, dla uczczenia pamięci Wielkiego Arcybiskupa lwowskiego ks. Józefa Bilczewskiego, drugi „Jakób” ku czci błg. Jakóba Strepy, Patrona lwowskiej Archidiecezji. Oba dzwony, wagi około 700 kg. wykonano w fabryce Braci Felczyńskich w Przemyslu. Aktu konsekracji dokona Najprzew. ks. Arcybiskup Twardowski.

Potem przy wykluczeniu jawności przesłuchano długi szereg mężczyzn — homoseksualistów, znanych Haarmanna. Po przywróceniu jawności zeznaje Stelter, którego oskarżony jeszcze w r. 1918 zwabił podstępem do swego mieszkania. Świadek wiedziony jakąś obawą zaraz po przybyciu opuścił Haarmanna. Pewna kobieta, w której mieszkaniu Grans, zeznaje, że widziała raz leżące w łóżku lokatora jakiegoś młodego człowieka i to w pozycji odwrotnej, nogami na poduszkach. Po tem odkryciu chciała się Gransa pozbyć i robiła doniesienie do urzędu mieszkaniowego, jednak bezskutecznie.

W piątym dniu rozprawy zeznaje pewien kupiec, mieszkający obok Haarmanna, który widział nieraz wchodzących do sąsiada młodych ludzi. W nocy słychać było jakieś zagadkowe hałasy i stukania, a wczas rano wychodził Haarmann, niosąc zawsze duże pakiety pod płaszczem.

Datki na straż pożarną. Z powodu licznych skarg, że jacyś strażacy zbierają datki na straż pożarną, oświadcza naczelnictwo zawodowej straży pożarnej miejskiej, że żadnych kwesć nie urzędza i nikogo do zbierania datków na straż nie upoważniło.

(t) Wypadek tramwajowy. 85-letnia Małwina Twardowska została wczoraj na pl. Halickim potrącona przez tramwaj tak niefortunnie, iż padając, złamała nogę. Pogotowie ratunkowe po zaopatrzeniu odwiezło Twardowską do domu przy ul. Stryjskiej 22.

(t) Nieznana kobieta zmarła nagłą śmiercią w pracowni blacharskiej przy ul. Krótkiej 5. Przy zmarłej nie znaleziono żadnych dokumentów. Na polecenie lekarza miejskiego dra Dołińskiego dowieziono trupa do Instytutu medycyny sądowej.

(t) Zamach samobójczy. Franciszek Centner, zredukowany kancelista, wypił w poczekalni 3 klasy na Dworcu głównym w zamiarze samobójczym wiekszą porcję jodyny. Pogotowie ratunkowe odwiezło Centnera do szpitala.

(t) 500 zł. i 150 dolarów skradziono po wylamaniu drzwi i rozbięciu zamków w pracowni krawieckiej Andrzeja Ruczkiewicza, zam. przy ul. Królowej Jadwigi 20. Złodziej zabrał również jedną parę nowych spodni.

(t) Zderzenie fury z bryczką. Józef Kroczyk, pracownik MKK najechał na ul. Stryjskiej na bryczkę ks. Mieczysława Bryczkowskiego, proboszcza z Zubrzy, wskutek czego zlamany został dyzel i rozwora.

(t) Oszustka. Walerja Jurowa przyjechała z Zakopanego do Lwowa dla objęcia posady w szpitalu wojskowym. Obok przystanku tramwajowego przystąpiła do niej nieznana kobieta i przedstawiając się jako członka Tow. ochrony kobiet, zabrała jej koszyk z rzeczami i torebkę z pieniędzmi rzekomo celem przechowania w lokalu Towarzystwa i zniknęła w przechodniej bramie na ul. Gródeckiej. Uwiadomiona policja aresztowała wkrótce oszustkę w osobie Zofii Merskiej, lat 53, zam. przy ul. Gródeckiej 68.

(t) Bójka w zborze objaśniaczy pisma św. D. zboru objaśniaczy pisma św. przy ul. Lwowskich Dzieci 21, przyszedł Wład. Schmidt, zam. przy ul. Na Błonie 45 i zaczął przemawiać do zebranych. Ponieważ mowa jego nie odpowiadała zdaniu obecnych, powstała bójka, w której Schmidt został dotkliwie poturbowany.

Skład nuncjatury Apostolskiej w Warszawie został powiększony przez neminowanie attaché nuncjatury ks. dr. Karola Coli.

(t) Ceny biletów w teatrach warszawskich obniżono. Najdroższe miejsca w teatrach Polskim i Małym kosztuje 10 zł.

(t) Do walki z prostytutką w Warszawie utworzona zostanie policja kobieca. Poza tem zostaną zamknięte wszystkie domy publiczne i zostanie ustalony nadzór nad hotelami, będącymi

w zmwocie z prostytutkami. Dalej zamierzone jest wysiedlenie ze stolicy prostytutek, przybyłych z innych miast. Wreszcie komisariat rządu zarządził sporządzenie przez właścicieli domów wykazów zamieszkałych prostytutek, w celu wyeksmitowania ich w drodze sądowej.

(t) Samobójstwo. W Podskarbach koło Nawarji powiesił się na przydrożnym drzewie obywatel z Siemianówki, 57-letni Jan Jednoróg, wdowiec. Denata odwiązała miejscowa policja i po stwierdzeniu tożsamości osoby odstawiła trupa do Siemianówki. Dochodzenia stwierdziły, iż Jednoróg od 2 tygodni zdradzał menormalność umysłową, mówił, iż jest królem polskim, podpisywał akty „państwowe”, mianujące różne osoby na urzędy państwowe, rozdawał dobra ziemskie jako nagrody za zasługi itp. W ostatnich czasach wałęsał się po okolicy. Życie odebrał sobie, wieszając się na sznurze, którym się podpasywał.

Gmina m. Lwowa wydzierżawi f-l-wark mały tzw. „Za Gajem” w Błotni pow. Przemyski o powierzchni około 140 morgów na lat 6 (sześć) przeważszy od 24. czerwca 1925 — pod warunkami, które przejrzeć można w Depart. I. Magtu. — Ratusz II. p. — Oferty pisemne wnosić należy do dnia 3. stycznia 1925. — godzina 12 w południe za równoczesnym złożeniem wadium w wysokości 10% ofiarowanego czynszu. 8494

ATA ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
L. Wieleżyński
A. Tabins i
Lwów, Piekarska 1c. Tel. 27 82
poleca zdjęcia stylowe, portrety, ta-leaux, przeźrocza, grupy, al-bumy i t. p. 849

Jak w operetce.

Incydent w kowieńskiej radzie ministrów.

Ryga, 10. grudnia. (Tel. G. P.). Według informacji z kół dobrze poinformowanych, wydarzyło się przed kilku dniami na konferencji litewskiej Rady ministrów następujące zajście: minister rolnictwa i faktyczny, dyktator Litwy Michał Krupowicz zażądał od ministra wojny Dowkonta wydania mu na parcelację terenów fortecznych byłej twierdzy kowieńskiej. Gdy minister wojny odmówił, Krupowicz ponowił swoje żądanie, twierdząc, że Litwie brak artylerji i środków technicznych do użytkowania fortów kowieńskich dla obrony miasta. Wówczas minister Dowkont odpowiedział, że jakkolwiek Litwie brak artylerji fortecznej, to jednak nie brak jej sprzymierzeńców. Co do terenów fortecznych zaś, to winny one raczej służyć obronie kraju, niż służyć na rozparcelowanie pomiędzy ministra Krupowicza. Wówczas minister Krupowicz oświadczył, że oddanie ziemi członkom jego rodziny będzie czynem patriotycznym, gdyż osoby te zasługują na to. Inaczej byłoby, gdyby grunt otrzymała rodzina Dowkonta, będąca niepewnego pochodzenia. Po tych słowach minister Dowkont wymierzył Krupowiczowi policzek, a następnie obaj ministrowie rzucili się na siebie, tak, że z trudem zdolfano ich rozdzielić. Prezes ministrów zaproponował natychmiast podanie się do dymisji Dowkontowi. Ten ostatni jednak po naradzie w klubie oficerskim postanowił dymisji nie zgłaszać. Posiedzenia odbywają się nadal z udziałem obu przeciwników.

Ze świata.

Zataakowany przez rekina został ameryk. profesor uniwersytetu Russel Windslow na wybrzeżu Portorico i utracił ramię, pozostawiając wkrótce zmarł na zakażenie krwi.

(t) Długość życia ludzkiego wzrasta stale z upływem wieków. Za cesarstwa rzymskiego wynosiła ona średnio 18 lat, w wieku XV — 52 i pół lat, w XVI 63 lat, w XVII — 54 i pół lat, w XVIII 67 i pół lat, w wieku XIX podniosła się do 68½ lat. Obecnie wynosi ona 71 lat. Stale wzrastanie długości życia ludzkiego wykazują bezspornie daty towarzystw ubezpieczeń.

(t) Farmerzy z pod Chicago wypowiedzieli wojnę pośrednikom w sprzedaży produktów wiejskich. Aby uwolnić się od zarzutów ludności miejskiej, że są przyczyną drożyzny założyli w Chicago kooperatywę o kapitale ćwierć miliona dolarów i otworzyli we wszystkich częściach miasta sklepy, w których jarzyny sprzedawać będą wprost konsumentowi.

(t) Zarobki Polaków w kopalniach Pensylwańskich w Ameryce wynoszą od 2 do 10 dolarów dziennie. Pracuje ich tam średnio 30 tysięcy i suma zarobków wynosi 139.000 dol. dziennie.

(t) Kroplę wody z przed 10 milionów lat przywiózł ze swojej podróży geologicznej do południowej Ameryki geolog nowojorski Farrington. Kropla zamknięta jest w przejrzystym kamieniu i liczy, zdaniem geologa, 10 milionów lat.

Czy grób św. Pawła? Pewien Francuskanin po znużonych poszukiwaniach odkrył w Rzymie willę Klaudjusza Hermesa, w której przebywał św. Piotr i Paweł. Istnieje przypuszczenie, że tam też znajdują się grobowce obu Apostołów. Prace koło odkopania willi podjęte zostaną na wiosnę.

Bezpłatna nauka języków radiotelefonem. Niemieckie radiostacje wprowadziły naukę obcych języków, której poszczególne stacje nadawcze — każda w innym języku — w pewnych godzinach udzielała posiadaczom aparatów odbiorczych. Ciastkami są więc w możliwości pobierania nauki dowolnego języka obcego bezpłatnie.

Wielka katastrofa kolejowa wydarzyła się pod Miskolczem na linii Legénye-Mihaly-Koszyce. Pociąg osobowy, idący z Koszyc, wykołosił się i spadł z nasypu powodując śmierć trzech osób, oraz ciężkie uszkodzenie ciała 14 osób. Ponadto 41 osób odniosło lżejsze rany. Przyczyną katastrofy było mylne ustawienie zwrotnicy.

Zamarzli w służbie pana generała! Z Bukaresztu donosi nasz korespondent (ms): Wielkie wrażenie wywarło tu znalezienie w jednym z otwartych wagonów towarowych zmarzniętych trupów 2 żołnierzy. Jak się okazało, żołnierze ci eskortowali automobil pewnego generała przelany z prowincji do Bukaresztu. Biedacy, niedostatecznie ubrani, zamarzli. Wypadek wywołał ogromne oburzenie.

Swaty zapomocą aeroplanu. Niemiecki lotnik bar. Rinhausen podczas

Czy obciążanie hoteli wygórowanym podatkiem leży w interesie miasta?

Od żywego ruchu przyjezdnych zależy siła ekonomiczna wielkich środowisk. — Taniosc hoteli przyczynia się do ożywienia tego ruchu. — Gmina m. Lwowa winna tę sprawę wziąć pod uwagę.

Lwów, 10 grudnia.

Każde wielkie miasto dla zasilenia swoich sił żywotnych potrzebuje dopływu z zewnątrz. Silny ruch przyjezdnych jest podstawą jego rozwoju ekonomicznego. Ciężenie prowincji ku wielkiemu środowisku ożywia jego handel i przemysł, przyznaj się do utrzymania tego instytucji kulturalnych, teatrów, sal koncertowych iak nie-

Nasze wywiady.

Rzemiosło wobec przesilenia.

Ograniczenie pracy. — Stój i zastój budowlanego. — Brak kapitału obrotowego. — Drogie materiały. — Fabryka a rękodzieło. — Widoki na przyszłość.

Lwów, 9 grudnia.

Celem zasięgnięcia opinii o warunkach, w jakich znajdują się praca i obecnie rzemiosło, zwróciliśmy się do wybitnego przedstawiciela rzemieślników, członka Rady miejskiej p. Cirina.

— Rzemiosło, oświadczył p. Cirin, przechodzi obecnie, podobnie jak przemysł i handel bardzo ciężkie przesilenie. Powody są jedne i te same, a mianowicie: brak płynny gotówki i drogi kredyt, uciążliwe podatki. Warsztaty rzemieślnicze musiały ograniczyć swoją pracę i majster, który dawniej zatrudniał 16 do 18 czeladników, zatrudnia dziś dwóch lub jednego, a zdarza się, że pracuje tylko sam.

Najbardziej odczuwają przesilenie te rzemiosła, których praca związana jest, mniej lub więcej ściśle, z ruchem budowlanym, jak np. ślusarze, stolarze, malarze pokojowi i t. d. Nie tylko jednak zastój w przemyśle budowlanym, ale także zastój w przemyśle drzewnym w ogóle daje się dotkliwie odczuwać rzemieślnikom, należącym do tej gałęzi przemysłu jak n. p. bednarzom, kołodziejom, tokarzom i t. p.

Wskutek stagnacji cierpią również i pozostałe rzemiosła. Krawcy i szewcy — z nielicznymi wyjątkami — zaledwie tylko vegetują, zwłaszcza, którzy posiadają sklepy z gotowym towarem.

Jak wielkie jest zapotrzebowanie gotówki w rzemiosle, może świadczyć fakt, że o udzielenie pożyczki z funduszu miejskiego, przeznaczzonego na popieranie rzemiosła, wpłynęło przeszło 200 zgłoszeń.

— Czy daje się odczuwać brak jakich materiałów potrzebnych rzemieślnikom do wykonywania ich pracy?

— Materiałów nie brak, jedynie cena ich jest wysoka, co, jak się samo przez się rozumie, wpływa na cenę towaru, dostarczanego przez rzemiosło.

— A czy rzemieślnicy nie obawiają się wzrastającej konkurencji ze strony przemysłu fabrycznego?

— Fabrykę nie zastąpi wyrobu ręcznego. Będą zawsze ludzie, którzy wolą mieć rzecz potrzebną im, wykonaną według miary i ze smakiem, a nie według jednego szablonu. Fabryka nie usunie rękodzieła zwłaszcza tam, gdzie chodzi o sztukę stosowaną, o wykonanie roboty stylowej, artystycznej, wedle z góry opracowanego planu.

— Jak się dla rzemiosła lwowskiego zapowiada przyszłość?

— Przyszłość zapowiadałaby się nie zbyt czarno, gdyż zamówienia na roboty wpływają, ale brak kapitału obrotowego własnego i niemożliwość uzyskania taniego kredytu, nie pozwalają na podjęcie pracy w szerszym zakresie. Wracamy powoli do stosunków przedwojennych. W sklepach można już otrzymać towar na raty, a publiczność domaga się również od rzemieślnika i dawania towaru na spłaty ratalne. — Rzemieślnik tymczasem, mimo pełnego zaufania do klienta nie jest w stanie życzeniu temu zadość uczynić, bo nie rozporządza odpowiednim kapitałem obrotowym, a przy uzyskaniu drogiego kredytu, musiałby podzielić taką cenę, że straciłby klienta. Z powodu drogiego kredytu i kapitału obrotowego, oraz wysokich podatków, dochodzi do tego, że wyroby zagraniczne, wykonane w dodatku z naszego surowca, po opłaceniu transportu i cła, mogą konkurować z wyrobami miejscowymi.

Związek Białego Sztandaru.

Tajna organizacja terrorystów egipskich.

Londyn, w grudniu.

Zamordowanie sirdara (głównodowodzącego) Staacka w Kairo, zwróciło uwagę na tajne związki egipskie, których działalność zwrócona jest przeciw Anglikom. Wśród nich wyróżnia się tzw. „Związek białego sztandaru“, mający za zadanie usunięcie wybitnych osób z pośród angielskich okupantów. Bez wątpienia zamordowanie sir Staacka jest dziełem tej organizacji. Skupiają

wojny w pojedynku napowietrznym pobliż i wziął do niewoli amerykańskiego pilota Weldella. Stąd wywiązała się znajomość, której epilogiem był ślub Rinhausena z siostrą Weldella.

Za przykładem „suchej“ Ameryki. W Norwegii, gdzie jak wiadomo, wprowadzo

się w niej najwięksi fanatycy z pośród krajowców, głównie z Sudanu. Należą tu nawet oficerowie-tubylcy. Związek wzoruje się na organizacji „Masri“, którą swego czasu założył Mahdi. „Biały sztandar“ organizuje wszystkie spiski, powstania i zamachy, których terenem nieustannie jest Egipt. Przywódcę związku, Ali Abdula Latifa, zamknięto w więzieniu, lecz spiskowcy działają nadal i to jak widać, ze skutkiem.

dzono prohibicję, rozwinęło się przemysłnictwo alkoholu na tak olbrzymią skalę, że więzienia w Chrystianji są prosto przepełnione. Wielkie rzesze przemysłników musiano wskutek tego przetransportować do więzień wewnątrz kraju.

Obecnie, gdy doszliśmy w życiu gospodarczym do stosunków przedwojennych, kupiec w kalkulacji towarów musi się liczyć z każdym niemal ułamkiem grosza.

W tych warunkach, jeśli gmina chce w swoją orbitę przyciągnąć jak największy dopływ, to musi tym przyjezdnym jak najbardziej uprzyścić pobyt w danym mieście. A w tym kierunku najważniejszym warunkiem są przystępne ceny w hotelach.

Jeśli ruch w mieście ma być ożywiony, hotele winny być jak najtańsze.

Tymczasem u nas we Lwowie gmina obciąża hotele 40 procentowym podatkiem gminnym. Ta wygórowana opłata przyczynia się do zupełnego zastój w hotelach a w dalszym ciągu sprowadza zastój ogólny w mieście gdyż sfery handlowe i przemysłowe wstrzymują się od przyjazdu do Lwowa. o ile

DR. RUDOLF RAMER
nowy kanclerz Austrii.

Z życia

ekonomicznego.

Giełda zbożowa.

Lwów, 10 grudnia.

Przy bardzo silnej podaży brak popytu, stagnacja w obrotach giełdowych i pozagiełdowych. Tendencja chwiejna. Usi ośob nie bez skutku.

Giełdy obce.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (Radio). Otwarcie z dn 10 b. m.

	Przekaz.	Gotówka
Paryż	27.90	27.80
Londyn	24.27	24.25
Nowy Jork	516.02	516.00

Echa tragicznego zgonu ś. p. ppuł. Paszyńskiego.

(Korespondencja wł. „Gazety Por.“)
Warszawa, 9 grudnia.

Tragiczny zgon śp. podpułkownika Tadeusza Paszyńskiego, który onegdaj popełnił tu samobójstwo w hotelu Bristol, wywołał w sferach wojskowych ogromne poruszenie. Śp. Paszyński uchodził w dziale gospodarstwa wojskowego za bardzo wybitnego i uzdolnionego fachowca, swą karierę wojskową zaś w tej branży rozpoczął na długo przed wojną w służbie austriackiej.

Służbista, wzorowy oficer, bardzo pracowity i szybko się orientujący, był też przez pewien czas na naczelnym stanowisku w intendancji rejonowej w Przemyslu, gdzie przed kilku laty nabrał rozgłosu sprawa dostawy paszy dla wojska wykonywana przez niejakiego Pollera. Pollerowi widocznie szczęście sprzyjało, gdyż w ciągu nie-

ten przyjazd nie jest nieodzowną już koniecznością.

Z tego względu wydaje się wskazane obniżyć nie tego podatku jako zbyt obciążającego hotelarzy a przytem nieproduktywnego, jeśli wstrzymuje ruch przyjezdnych.

W zrozumieniu należytem tej sprawy Warszawa w ostatnim czasie obniżyła bardzo wydatnie podatek gminny od hoteli a to w pierwszej kategorii z 80 na 25%, w drugiej z 50 na 20% zaś w trzeciej kategorii z 30 na 15%. Również w Łodzi podatek ten wynosi tylko 25%, zaś w Poznaniu 21%. Tembardziej winien iść za tym przykładem Lwów, który obecnie przy scentralizowaniu władz w Warszawie i podziale kraju na województwa znajduje się w szczególnie niekorzystnym położeniu i dla ożywienia a ruchu przyjezdnych winien pójść jak najdalej w ułatwieniach.

Wielkiego czasu dorobił się bardzo wielkiego majątku, co też zwróciło powszechną uwagę, wywołując liczne komercjarze.

Rozpoczęła się też „kajka“ niedoszłych dostawców, z całym wirwiskiem donosów i denuncjacji, których następstwem był przyjazd delegata dla szczególnych poruczeń, wkroczenie kontroli i sąda wojskowego. Posypały się aresztowania, wdrożono dochwilenia. Osoba podpułkownika Paszyńskiego znalazła się jednak poza wszelkimi podejrzeniami. Ani dzień nie padł na imię tego samiennego oficera sztabowego. Sama sprawa jednak podcięła go moralnie, raniąc jego ambicję.

Podczas, gdy wieść aiera sama zakrojona zrazu szeroko, dość szybko się skurczyła do rozmiarów pospolicych — to jednak podpułk. Paszyński — chociaż tymczasem przeniesiony na odpowiedzienne stanowisko do M. S. Wojsk. do Warszawy — wierz jeszcze miał dochodzenia.

Ta świadomość odebrała mu ochotę do życia, które — jak się wyurzył wobec przyjaciół — nie miało już dla niego żadnego uroku.

Z powodu samobójstwa pułkownika Paszyńskiego, które wywołało piorunujące wrażenie, postanowiły sfery wojskowe ponownie zbalić cabkkształt spraw, połączonych z dostawami na obszarze D. O. K. w Przemyślu.

Przedmiotem spekulacyjnych dochodzeń ma też być oddane orzeźniaku zboża innym, z których jeden należy do spółki dzierżawnej, zarządzanej przez brata pewnego wybitnego pośta z „Wyzwolenia“ — oraz zakup maszyn dla zakładów wojskowych, dokonywany za granicą.

SZAFY, lustro, biurko damskie, portjery sprzedają okazynie Hala Aukcyjna, Akademicka 3. 8475-2

POKÓJ męski tanio sprzedają Hala Aukcyjna, Akademicka 3. 8475-2

JADAINIA palisandrowa okazynie do sprzedania. Hala Aukcyjna, Akademicka 3. 8475-2

Mieszkania, lokale, sklepy

SZUKAM lokalu na sklep przy ul. Kopernika, Sykstuska, Jagiellońska. — Zgłoszenia do Adm. „Gazety Porannej“ pod „szukam“. 8491-2

POKOJU na biuro z osobnym wejściem w okolicach ul. Senatorskiej, ul. Akademickiej, Fredry, Łazińskiego itp. poszukuję za odstępem. — Zgłoszenia w Administracji. —

DO WYNAJĘCIA 3 pokoje, kuchnia, przedpokój oraz duży sklep przy ul. Boimów. Zgłoszenia pod „Boimów“ do Administracji. 8464-2

2 POKOJE z komfortem umeblowane z utrzymaniem lub bez, koło parku Kościuszki do wynajęcia dla zamężnego pana. Zgłoszenia pod „Balniówka“ do Administracji. 8466

Rozmaite

MICHAŁ KOCZOLEK, syn Macieja t. 1901 z Lukawca pow. Lubaczów zgubił dokument wojskowy oraz kartę mobilizacyjną wydaną przez P. K. U. Jarosław, które unieważnia. 8483

FABRYKA PAPUCZY I PANTOFELI ul. Wronowska 4 (boczna Kopernika). 8489-3

BILANSY ROCZNE w myśl wymogów ustawy sporządzają dwaj rutynowani buchalterzy. Łaskawe piśmie zgłoszenia najdalej do 15. grudnia przynijuje z grzeczności Stefan Kwiatkowski, Sobieskiego 32. *291-4

RESTAURACJA Jana Mossa, pl. Halicki 10. Hala Targowa, poleca na Święta piwo, wino, miód, wółki, likiery. Towar pierwszorzędnny, ceny przystępne. Kuchnia pod własnym zarządkiem wydaje smaczne śniadania, obiady i kolacje. Lokal otwarty od 9 rano do 12 w nocy. 8392

LAMBREKINY na zasłony, kotary, portjery, oraz sukna do okien i na stęły jadalne we wszystkich kolorach, poleca najtaniej Fabryczny Skład Sukna LUDWIK RALSKI, Lwów, ul. Rutowskiego 7. 8280-2

ESENCJE do wódek u JANA SUDHOFFA we Lwowie, ul. Akademicka 3.

STEINHAUS NA SEMMERINGU. SANATORJUM „STURLECKERHOF“. Kuracja odżywcza i leżakowa, oszklona, na południe zwrócona hala do werandowania, kąpiele słoneczne, zaleńd kąpielowy, centralne ogrzewanie. Prospekty, markę zwrotną. Telefon 1. 8495 15

PERFUMERJĘ

mydła pudry oraz wszelkie przybory toaletowe poleca najtaniej

LUDWIK HOSZOWSKI

Lwów, Akademicka 3

Tele on 669. P. K. O. 141.276.

PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KAPELUSZY

Rudolfa NEUWELTA

8490 urzędująca

przedświąteczną reklamową sprzedaż

w składniach przy ul.: KAZIMIERZOWSKIEJ 25, KRAKOWSKIEJ 25, GRÓDECKIEJ 72. i poleca:

KAPELUSZE

męskie wełn. w najlep. gat. zł. 12.—
" filcowe " 18.—
" " w najlep. gat. " 25.—
damskie pojedynczo przybrano " 12.—
" strojne " 25.—

CZAPKI

prawdziwe filcowe z jednego kroju " 750
skórzane od 15 do " 25.—

OGŁOSZENIA.

Nauka i wychowanie

KTO PRZYGOTUJE szybko do rygorozur rzymskiego, niech się zgłosi listownie do administracji pod „Doktor“. 8356-5

Posady i prace

BIURO NIEMCZYŃSKIEJ. Lwów, plac Akademicki 3., Telef. 1361. poleca Francuskę rodowitą, nauczycielki, nauczycieli, bony, pielegniarki do niemowląt, ofcjalistów gospodarczych, ogrodników, kucharzy, klucznice, gospodynie, służbę każdej kategorii. 8409-5

SAMOTNY właściciel dóbr, kawaler, poszukuje natychmiast na prowincję pannę o nieskazitelnym charakterze, która by się zajęła kuchnią i gospodarstwem domowem. Chętnie sierotę Niemkę. Zgłoszenia z opisem życia do administracji pod „Samotny“. 8460-4

Kupno, sprzedaż, zamiana

FORTEPIANY, pianina, fismarmonie w różnych cenach w najlepszym stanie sprzedam tylko za gotówkę, Hanał Pańska 21. 8486-5

DO SPRZEDANIA Motor benzynowy 6 H. P. firma Nonpareil i bondsega w zupełnie dobrym stanie. M. Romaniszyn Trembowia. 8487-2

Z POWODU ZWINIĘCIA instytutu kosmetycznego, elektryczne aparaty do masażu twarzy w zupełnie dobrym stanie wraz z całym urządzeniem tanio do nabycia w Droguerji Mg. farmaut. E. Bomsego Akademicka 2. 8492-3

PARCELE budowane na raty, przedmieście Lwowa, 6 miat koleją z Podzamcza, przy stacji i gościńcu, piękny widok, ziemia ogrodowa, Oboński, Strzeżenie 11a. 8323-6

OBUWIĘ doborowe najtaniej tylko w katolickim magazynie pod firmą Jot-es, Lwów, plac Kapitulny 1. 2. 7037-3

Niezawodny środek przeciwko
Chrypcy, duszności, kaszlu
„GRANULKI RUSSYANA“
(Sulphuris aurat. benzoinali) 7544
Chem. farm. labor. „Ap. Kowalski“, Warszawa.

NA GWIAZDKĘ
porcelana, szkło, kryształ, wyroby firmy Gellé, oraz nakrycia stołowe z alpaki i chińskiego srebra — poleca
AUGUST NIŻNIKIEWICZ
HETMAŃSKA 6. 8465

INSERUCJE w GAZECIE PORANNEJ

Sery i konserwy 10 POTANIAŁY.

Ementaler szwajcarski.

Roquefort francuski
Sardynki imper. i franc. Kwargle olam. Eneos wędzony
Szprotły i piklingi
Salami węgierskie

Eidamer holenderski
Bryndza węgierska
Sardelki-nagniołki
Węgorz w oliwie
Paszteły watrobi ne
Kawior astrach.

HANDEL DELIKATESÓW
Ch. Sobel
Lwów Legionów 41.

Wszelkie konserwy rybne.

Zlecenia z prowincji odwrotną pocztą. Zamówienia miejscowe z dostawą do domu.
8482 Rok założenia 1908.

UWAGA! NA SEZON ZIMOWY! UWAGA!

Małopolski Zakład Odzieży

LWÓW
Szpitalna 1 (Dom towarowy)
Piłja ul. Jagiellońska 20.

KRAKÓW
Nadwiślańska 12.
Piłja ul. Szczepańska 3.

TARNÓPOL
ul. Gołuchowskiego 1.

Poleca w wielkim wyborze i doborowej jakości:

WEŁNY (bielskie)

ubraniowe
sukniowe
Kostjumowe
płaszczowe
raglanowe.

PŁÓTNA (krajowe i zagr.)

bielizniane
p. śniełowe
ręcznikowe
dymki
zefiry
płócienka
oksfordy.

BARCZANŃY białe i kolor.

fanelki
baje.

SATŃNY (krajowe i zagr.)

na sziafrok i podszewki. 8056

UBRANIA MĘSKIE

kamgarnowe
szewiotowe
studenckie.

PALTA ZIMOWE

KURZKI ZIMOWE

PŁASZCZE DAMSKIE

RAGLANŃY

KOCE deseniowe i gładkie

PLEDŃY i **DERKI**

CHUSTKI ZIMOWE

KOSZULE MĘSKIE

białe i zefirowe.

Kamgarny wojskowe na mundury i płaszcze dla P. T. Oficerów.

OBUWIE

krajowe i zagraniczne marki
Goodyear Welt

MĘSKIE

chrom
gumza
lakier

DAMSKIE

wysokie
półbuty i pantofelki

CHŁOPIĘCE

DZIEWCZĘCE **DZIECIENNE**

SPORTOWE (na zimę)

WYKŁADANE SKORĄ.

CENY KONKURENCYJNE!

Magazyny otwarte bez przerwy od g. 8. rano do 7. wieczór

Udziały się Urzędnikom państwowym, samorządowym i prywatnym kredytu na dogodnie spłaty miesięczne.